

UITVOERINGSTOETS OVERBRUGGINGSWET BOX 3

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer	2
Overbruggingswet box 3	5

Leeswijzer Uitvoeringstoets

Impact: beperkt / **middelgroot** / ingrijpend

Interactie burgers/bedrijven		x
Maakbaarheid systemen	x	
Handhaafbaarheid		x
Fraudebestendigheid		x
Complexiteitsgevolgen	nvt	

Risico procesverstoringen: groot / gemiddeld / **klein**

Uitvoeringskosten	incidenteel	structureel
• Dienstverlening	€ 0	€ 0
• Handhaving/toezicht	€ 0	€ 0
• Automatisering	€ 0	€ 0

Personele gevolgen: 2 fte incidenteel
-1 fte structureel

Invoering mogelijk per: 01 – 01 – 2022

Beslag portfolio: jaaraanpassing

Eindoordeel: uitvoerbaar

Inleiding

De uitvoeringstoets geeft vanuit het perspectief van de Belastingdienst, Toeslagen en Douane inzicht in de gevolgen van voorstellen voor nieuwe wet- en regelgeving. De uitvoeringstoetsen worden uitgewerkt in een sjabloon. Deze leeswijzer geeft een toelichting op de verschillende onderdelen van het sjabloon.

Het kader

Het kader bevat een samenvattend overzicht van de relevante uitvoeringsaspecten, inclusief de uitvoeringskosten en personele gevolgen. Het vervolg van de uitvoeringstoets geeft daarop een toelichting.

Impact

In het kader wordt met de rubriek "impact" geduid wat de verwachte impact van het voorstel op de uitvoering is. Dit kan zijn: ingrijpend, middelgroot, of beperkt. Bij het maken van de inschatting wordt onder meer gekeken naar de omvang van de geraakte doelgroep, de mate waarin aanpassingen in de automatisering nodig zijn en de omvang van de personele gevolgen.

Beperkt geeft aan dat het om min of meer routinematige aanpassingen gaat, zonder of slechts met beperkte gevolgen voor de automatisering en de personele capaciteit.

Middelgroot geeft aan dat het om een maatregel met grotere gevolgen gaat. Een systeem moet bijvoorbeeld substantieel worden aangepast, of er moet een nieuw systeem worden ontwikkeld. Er zijn grotere personele gevolgen, of er is een wezenlijke impact op een of meer doelgroepen.

Ingrijpend geeft aan dat het om een maatregel met grote gevolgen gaat. De maatregel is een stelselwijziging of heeft daarvan de trekken. Er zijn grote gevolgen voor de automatisering, de personele bezetting, et cetera. De impact op een of meer doelgroepen wordt groot ingeschat.

Indien er geen uitvoeringsgevolgen voor de Belastingdienst, Douane of Toeslagen zijn, wordt dit aangeduid met "geen".

De inschatting van de gevolgen van het voorstel speelt een rol bij de verdere beoordeling van de uitvoerbaarheid. Naarmate een voorstel meer burgers of bedrijven raakt, wegen de interactiegevolgen bijvoorbeeld zwaarder mee in het eindoordeel.

Beschrijving voorstel/regeling

Dit onderdeel beschrijft het voorstel waarover gevraagd is een uitvoeringsoordeel te geven. Waar bij het opstellen van de toets van bepaalde randvoorwaarden of veronderstellingen is uitgegaan, worden die hier ook beschreven.

Interactie burgers/bedrijven

Dit onderdeel beschrijft de verwachte impact op de interactie met burgers en bedrijven als gevolg van het voorstel, zoals:

- aard en omvang van de doelgroep;
- begrijpelijkheid en uitlegbaarheid van het voorstel;
- noodzakelijke communicatie;
- verwachte gevolgen voor de dienstverlening van de Belastingdienst, Douane of Toeslagen, zoals bijvoorbeeld meer of minder vragen bij de BelastingTelefoon of een toe- of afname van het aantal bezwaren en beroepen.

Groen: een groene vlag geeft aan dat zich in de interactie tussen burgers en bedrijven en de Belastingdienst, Douane of Toeslagen naar verwachting geen bijzondere problemen zullen voordoen.

Geel: een gele vlag geeft de verwachting aan dat de interactie met burgers en bedrijven rond een voorstel niet vanzelfsprekend zal verlopen, bijvoorbeeld als gevolg van een toename van complexiteit, een verandering van de doelgroep of de noodzaak voor burgers en bedrijven nieuwe informatie te verwerken.

Rood: een rode vlag geeft de verwachting aan dat het niet goed mogelijk zal zijn burgers en bedrijven te informeren over de gevolgen van het voorstel. Het gevolg hiervan kan zijn dat de interactie stopt, of dat er problemen ontstaan omdat burgers en bedrijven niet doet wat, of iets anders doen dan, van hen wordt verwacht. Hoe zwaar dit uiteindelijk weegt, is mede afhankelijk van de omvang van de doelgroep die door de maatregel wordt geraakt.

Indien er geen impact is op burgers en bedrijven, wordt dit aangegeven met "Niet van toepassing".

Maakbaarheid systemen

Dit onderdeel beschrijft de gevolgen voor de informatievoorzieningssystemen (IV-systemen), zoals:

- welke gevolgen het voorstel heeft voor de opslag en het beheer van gegevens;
- welke wijzigingen in of nieuwe stromen van en naar burgers en bedrijven noodzakelijk zijn;
- welke aanpassingen in IV-voorzieningen noodzakelijk zijn;
- wat de bouwbaarheid is van de noodzakelijke aanpassingen;
- of de aanpassingen (tijdig) inpasbaar zijn in het IV-portfolio;
- of voorzieningen voor bestuurlijke informatie tijdig realiseerbaar zijn;

- hoe het voorstel zich verhoudt tot de totale wijzigingsdruk (= de relatie van het voorstel tot andere reeds geplande wijzigingen in de IV-systemen);
- de noodzakelijke doorlooptijd om aanpassingen in de systemen tijdig te kunnen realiseren.

Groen: een groene vlag geeft aan dat de noodzakelijke aanpassingen in de systemen tijdig kunnen worden verwerkt.

Geel: een gele vlag geeft aan dat de aanpassing haalbaar is, maar dat daarbij bepaalde risico's moeten worden geaccepteerd of bijvoorbeeld in eerste instantie bepaalde onvolledigheden zullen optreden. Te denken valt aan de situatie waarin de toelichting bij de aanvraag van een voorlopige aanslag voor het komende jaar niet meer is aan te passen.

Rood: een rode vlag geeft aan dat niet alle vereiste aanpassingen van de automatisering haalbaar zijn, met als gevolg dat aanzienlijke risico's op fouten optreden bij burgers en bedrijven of bij de Belastingdienst, Douane of Toeslagen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de noodzaak een ingewikkeld automatiseringstraject in te korte tijd te realiseren of een automatiseringssysteem te ontwikkelen waarvan vooraf wordt ingeschat dat dit onbeheersbaar complex wordt. Ook kan worden gedacht aan de situatie waarin het niet meer mogelijk is een bepaalde aanpassing, zoals het verwijderen van een vraag uit de aanvraag voor een voorlopige aanslag, tijdig door te voeren. Dit kan ertoe leiden dat belastingplichtigen na afloop van het jaar een bedrag moeten terugbetalen dat zij eerder bij de voorlopige aanslag kregen uitbetaald. Een rode vlag kan ook aangeven dat een voorstel reeds in het portfolio ingeplande werkzaamheden voor andere wet- en regelgeving verdringt, waardoor die niet conform de voorgenomen planning realiseerbaar zijn.

Indien het voorstel de IV niet raakt, wordt dit aangegeven met "Niet van toepassing."

Handhaafbaarheid

Dit onderdeel beschrijft de gevolgen voor de aan handhaving gerelateerde aspecten, zoals:

- beschikbaarheid van de voor handhaving benodigde gegevens;
- verwacht risico op fouten en oneigenlijk gebruik;

- inpasbaarheid in de handhavingsstrategie en welke middelen moeten of kunnen worden ingezet en met welke intensiteit.

Groen: een groene vlag geeft aan dat een verbetering van de handhaafbaarheid wordt verwacht of er ten opzichte van de bestaande situatie niet of nauwelijks een wijziging van de handhaafbaarheid optreedt.

Geel: een gele vlag geeft aan dat er een negatief effect is op de handhaafbaarheid, bijvoorbeeld omdat de informatiepositie van de Belastingdienst, Douane of Toeslagen verslechtert, of omdat de handhaving van het voorstel niet inpasbaar is binnen de bestaande handhavingsstrategie.

Rood: een rode vlag geeft aan dat er een groot negatief effect op de handhaafbaarheid wordt verwacht. De regeling is voor de Belastingdienst, Douane of Toeslagen niet handhaafbaar of alleen handhaafbaar met inspanningen die niet kunnen worden waargemaakt.

Indien het voorstel de handhaafbaarheid niet raakt, wordt dit aangegeven met "Niet van toepassing."

Fraudebestendigheid

Dit onderdeel beschrijft de gevolgen voor de aan fraudebestendigheid gerelateerde aspecten, zoals:

- de fraudegevoeligheid en -bestendigheid van de voorgestelde wijziging;
- de (on)mogelijkheden fraude of oneigenlijk gebruik tegen te gaan;
- de mate van verandering in de informatiepositie van de Belastingdienst, Douane of Toeslagen.

Groen: een groene vlag geeft aan dat de fraudebestendigheid ten opzichte van de huidige situatie positief wordt beïnvloed, bijvoorbeeld doordat drempels worden verhoogd of de informatiepositie van de Belastingdienst, Douane of Toeslagen wordt verstevigd.

Geel: een gele vlag geeft aan dat de fraudebestendigheid ten opzichte van de huidige situatie verslechtert, bijvoorbeeld omdat een regeling wordt geïntroduceerd die niet met behulp van derdeninformatie controleerbaar is.

Rood: een rode vlag geeft aan dat de Belastingdienst, Douane of Toeslagen grote risico's ziet voor de fraudebestendigheid van het voorstel.

Indien het voorstel niet of nauwelijks gevolgen heeft voor de fraudebestendigheid, wordt dit weergegeven met "Niet van toepassing."

Complexiteitsgevolgen

Dit onderdeel beschrijft de mate waarin met het voorstel vanuit het perspectief van de uitvoering naar de complexiteitsgevolgen wordt gekeken, zoals:

- het schrappen van uitzonderingen, of voor de Belastingdienst, Douane of Toeslagen moeilijk uitvoerbare regelgeving;
- de bijdrage van een voorstel aan de rationalisatie van systemen;
- een afname van aantallen belastingplichtigen, toeslaggerechtigden of douaneklanten.

Groen: een groene vlag geeft aan dat het voorstel bijdraagt aan het verminderen van complexiteit.

Geel: een gele vlag geeft aan dat de complexiteit als gevolg van het voorstel toeneemt. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van de introductie van een nieuwe uitzondering.

Rood: een rode vlag geeft aan dat er een grote toename van complexiteit wordt voorzien.

Indien het voorstel geen wezenlijke gevolgen heeft voor de complexiteit wordt dit weergegeven met "Niet van toepassing."

Risico procesverstoringen

Dit onderdeel beschrijft de mate van waarschijnlijkheid dat de implementatie van het voorstel al dan niet geruisloos verloopt. Daarbij komen de volgende vragen aan de orde:

- wat is de impact van de voorgestelde wijzigingen op de processen en systemen van de Belastingdienst, Douane of Toeslagen;
- wat is de impact van de noodzakelijke aanpassingen in de interactie met burgers en bedrijven;
- wat is de impact op de interactie met andere (overheids)organisaties;
- wat is de realiseerbaarheid van de noodzakelijke aanpassingen.

Klein wordt gebruikt voor min of meer routinematige aanpassingen waar de uitvoering veel ervaring mee heeft. Te denken valt aan tariefsaanpassingen en andere kleinere aanpassingen in bijvoorbeeld de aangifteprogrammatuur.

Gemiddeld wordt gebruikt waar minder gebruikelijke en complexere aanpassingen aan de orde zijn, waarbij een groter risico aanwezig is dat de implementatie niet foutloos zal verlopen. Dit kan het gevolg zijn van aanloopproblemen die zich kunnen voordoen in de automatisering en de processen, of van verwachte complicaties in de interactie met burgers of bedrijven waar niet op voorhand duidelijk is wat er van hen wordt verwacht. Ook de afhankelijkheid van een of meer andere organisaties en de daarmee samenhangende risico's van overdracht van informatie in ketens kan aanleiding zijn het procesrisico op gemiddeld in te schatten.

Groot wordt gebruikt waar complexe aanpassingen ertoe leiden dat de onder "gemiddeld" beschreven risico's manifest zullen zijn.

De risico's op procesverstoringen worden gaande het implementatieproces gemonitord. Waar nodig worden maatregelen genomen om risico's te beperken en om gerezen problemen zo snel mogelijk op te lossen.

Indien er geen kans op procesverstoringen is, wordt dit aangeduid met "geen".

Uitvoeringskosten

Dit onderdeel beschrijft welke incidentele en structurele kosten en besparingen met het voorstel samenhangen:

- personele kosten voor bijvoorbeeld handhaving en interactie;
- kosten van aanpassing, beheer en onderhoud van IV-voorzieningen;
- andere eenmalige materiële en structurele kosten die nodig zijn om het voorstel te kunnen realiseren.

In het kader zijn de totale incidentele en structurele kosten en baten verdeeld over dienstverlening, handhaving/toezicht en automatisering.

De Belastingdienst, Douane en Toeslagen maken jaarlijks reserveringen voor te verwachten kosten die

samenhangen met kleinere, jaarlijks terugkerende aanpassingen in wet- en regelgeving. Het gaat bijvoorbeeld om kosten voor het wijzigen van content op de website en kleine aanpassingen in de aangifteprogrammatuur. De met dergelijke aanpassingen samenhangende kosten worden ten laste van het gereserveerde budget gebracht. In de uitvoeringstoets wordt dan aangegeven dat het een jaaraanpassing betreft en worden de kosten verder niet gekwantificeerd.

Personele gevolgen

Dit onderdeel beschrijft de met het voorstel samenhangende personele gevolgen. De incidentele of structurele afname of toename in personele capaciteit wordt uitgedrukt in aantallen fte's.

Beslag portfolio

Hier wordt een inschatting gegeven welk beslag het voorstel legt op het IV-portfolio van de Belastingdienst, Douane en Toeslagen. Dit wordt aangegeven op vijf niveaus:

- geen;
- jaaraanpassing;
- beperkt;
- middelgroot;
- groot.

Jaaraanpassingen worden opgevangen binnen het daarvoor gereserveerde budget (zie uitvoeringskosten).

Het IV-portfolio wordt twee keer per jaar vastgesteld. De gevolgen voor de automatisering van vastgestelde uitvoeringstoetsen lopen daarin mee. Mocht blijken dat herprioritering van wetgevingstrajecten noodzakelijk is dan wordt dit zo snel mogelijk besproken met de opdrachtgevers van de Belastingdienst, Douane en Toeslagen. De opdrachtgevers informeren het parlement over mogelijke herprioritering.

Invoeringsmoment

Dit onderdeel geeft de datum aan waarop de Belastingdienst, Douane of Toeslagen het voorstel kan uitvoeren. In de praktijk is dit de datum waarop het wetsvoorstel in werking treedt. Indien de Belastingdienst, Douane of Toeslagen constateert dat deze datum niet haalbaar is, betekent dit feitelijk dat het voorstel per de voorgenomen inwerkingtredingsdatum onuitvoerbaar is.

Eindoordeel

Op grond van een weging van de in kaart gebrachte gevolgen voor de uitvoering bevat de uitvoeringstoets een eindoordeel. Hier zijn drie opties mogelijk:

1. Het voorstel is uitvoerbaar.
2. Het voorstel is uitvoerbaar indien/mits/tenzij/omdat/et cetera
3. Het voorstel is niet uitvoerbaar.

Indien er randvoorwaardelijke afhankelijkheden zijn, wordt optie twee gebruikt. Bijvoorbeeld kan daarmee worden aangeduid dat een bepaalde wijziging niet meer in de voorlopige aanslagregeling kan worden verwerkt, zodat deze feitelijk pas toepassing vindt via de aangifte inkomstenbelasting die burgers na afloop van het jaar bij de Belastingdienst indienen.

De uitvoeringstoets wordt opgesteld op basis van conceptwetgeving. Hierdoor kan potentieel lastig uitvoerbare of onuitvoerbare wetgeving zo mogelijk worden aangepast zodat het predicaat onuitvoerbaar niet snel zal voorkomen.

Overbruggingswet Box 3

Impact: beperkt / middelgroot / **ingrijpend**

			
Interactie burgers/bedrijven	x		
Maakbaarheid systemen		x	
Handhaafbaarheid	x		
Fraudebestendigheid		x	
Complexiteitsgevolgen		x	

Risico procesverstoringen: **groot** / gemiddeld / klein

Uitvoeringskosten	incidenteel	structureel
• Dienstverlening	€ 9,14 mln.	€ 0
• Handhaving/toezicht	€ 54,69 mln.	€ 0
• Automatisering	€ 1,29 mln.	€ 0

Personele gevolgen: 674,4 fte incidenteel
0 fte structureel

Invoering mogelijk per: 01 – 01 – 2023

Beslag portfolio: groot

Find-oordeel: Geautomatiseerde toepassing van het door de overbruggingswetgeving aangepaste box 3-stelsel is uitvoerbaar. De uitvoeringslast van de afhandeling van de klantreacties is afhankelijk van de onzekere omvang hiervan. Vanwege de onzekerheid hieromtrent is er geen goede inschatting te maken en daarmee ook geen goede uitspraak over de uitvoerbaarheid mogelijk. Bij de nu gemaakte veronderstellingen rond het aantal klantreacties is het voorstel naar verwachting uitvoerbaar, mits het risico wordt aanvaard dat afhandeling van reacties van belastingplichtigen binnen wettelijke termijnen onhaalbaar zou kunnen blijken, omdat het beschikbaar kunnen stellen van voldoende personeel voor dat veronderstelde aantal reacties hoogst onzeker is. Daarnaast zal het risico op slechtere bereikbaarheid van de telefonische dienstverlening, en daarmee samenhangende klachten en imagoschade, geaccepteerd moet worden. Ook neemt de verdringing bij de klantbehandeling verder toe. Het risico op deze consequenties is nog hoger bij een groter dan verondersteld aantal klantreacties op de hersteloperatie box 3. Op basis van ervaringscijfers over klantreacties in de eerste paar maanden zal een herijking van de uitvoeringstoets op de overbruggingsmaatregel plaatsvinden. Naar aanleiding daarvan zal deze uitvoeringstoets ook worden herijkt.

Beschrijving voorstel/regeling

Met het wetsvoorstel wordt het huidige wettelijke box 3-stelsel met ingang van belastingjaar 2023 in lijn gebracht met het arrest van de Hoge Raad van 24 december 2021. Deze zogenoemde overbruggingswetgeving zal het huidige wettelijke box 3-stelsel vervangen voor de belastingjaren 2023 en 2024 en wordt gebaseerd op de voor de hersteloperatie gekozen oplossing, de forfaitaire spaarvariant. Het voorstel is de overbruggingswet te laten gelden tot de invoering van een nieuw box 3-stelsel op basis van werkelijk rendement.

Er zijn belangrijke aanpassingen ten opzichte van het huidige wettelijke box 3-stelsel.

- Er komen drie vermogenscategorieën (banktegoeden, overige bezittingen en schulden) met elk een eigen forfait. Het voorstel regelt op welke wijze deze drie forfaitaire rendementspercentages jaarlijks worden berekend.
 1. Het rendementspercentage voor banktegoeden wordt gesteld op het gemiddelde rendement in procenten op deposito's van huishoudens met een opzegtermijn van maximaal drie maanden, zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank, over een periode van twaalf maanden.
 2. Het rendementspercentage voor overige bezittingen wordt gesteld op de som van 53% van het langetermijnrendement op onroerende zaken, 33% van het langetermijnrendement op aandelen en 14% van het langetermijnrendement op obligaties.
 3. Het rendementspercentage voor schulden wordt gesteld op het gemiddelde rentepercentage over het totale uitstaande bedrag aan woning-hypotheken van huishoudens, zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank, over een periode van twaalf maanden.
- Deze forfaits worden toegepast op de werkelijke vermogensmix, dat wil zeggen op de werkelijke banktegoeden, de werkelijke schulden en de werkelijke overige bezittingen op de peildatum (1 januari), zoals aangegeven in de aangifte van de belastingplichtige en conform de door belastingplichtige met zijn fiscale partner aangegeven verdeling. De forfaitaire vermogensmix vervalt daarmee; voortaan wordt gekeken naar de werkelijke samenstelling van het individuele vermogen van een belastingplichtige. Het forfaitaire

rendement voor elke vermogenscategorie wordt berekend door het toepasselijke forfaitaire rendementspercentage te vermenigvuldigen met de waarde van de betreffende bezitting of schuld op de peildatum.

Verschillen ten opzichte van de hersteloperatie:

1. Belastingplichtigen voor wie het huidige wettelijke box 3-stelsel gunstiger is omdat zij een hoger werkelijk rendement behalen dan het forfaitaire rendement kunnen niet meer terugvallen op het huidige wettelijke box 3-stelsel aangezien dat niet meer van toepassing is.
2. Voor overige bezittingen is het forfait een jaar voor de peildatum bekend, bij banktegoeden en schulden is dat niet geval: voor die twee categorieën is het rendementspercentage bekend rond februari na het belastingjaar.
3. Contant geld wordt gecategoriseerd als banktegoeden, zodat hierop het daarvoor geldende (lage) forfaitaire percentage van toepassing is. Het categoriseren van contant geld als banktegoeden benadert het meest het werkelijke rendement en is daardoor het meest in lijn met het arrest.
4. In het voorstel wordt geregeld hoe de vrijstelling groene beleggingen wordt toegerekend aan groene spaartegoeden en aan groene beleggingen. Voorgesteld wordt om ingeval een belastingplichtige in beide vermogenscategorieën heeft belegd, de vrijstelling groene beleggingen eerst toe te passen op het deel dat als belegging wordt aangehouden en een eventueel restant van de vrijstelling vervolgens te verrekenen tegen het deel dat als banktegoed wordt aangehouden. Wanneer daarna nog een bedrag van het "groene banktegoed" overblijft, wordt daarover het lagere forfaitaire rendement voor banktegoeden gerekend. Deze systematiek is in het voordeel van belastingplichtigen.
5. De overbruggingswetgeving bevat een bepaling om peildatarbitrage te verbieden. Aangezien het inkomen uit banktegoeden, overige bezittingen en schulden op één peildatum (1 januari) wordt bepaald, kan het voor een belastingplichtige fiscaal aantrekkelijk zijn om overige bezittingen, waarop een hoog rendementspercentage van toepassing is, voor de peildatum te verkopen en tijdelijk om te zetten in bezittingen met een laag rendementspercentage, namelijk banktegoeden. Na de peildatum worden overige bezittingen weer

aangekocht. Indien de voornaamste reden van de belastingplichtige daarbij is om een minimale belastingheffing in box 3 te realiseren, is sprake van peildatumarbitrage. Daarnaast kan ook met schulden worden gearbitreerd, bijvoorbeeld indien vlak voor de peildatum (tijdelijk) meer schulden worden aangegaan waardoor de waarde van de banktegoeden wordt verhoogd. Dit resulteert eveneens in een verlaging van de belastingheffing. Om peildatumarbitrage met als doel belastingheffing te verlagen te voorkomen wordt een bepaling voorgesteld die ervoor zorgt dat het tijdelijk omzetten van vermogensbestanddelen niet leidt tot een lagere belastingheffing.

Interactie burgers/bedrijven

De doelgroep betreft belastingplichtigen met vermogen in box 3. De inschatting is dat het per belastingjaar circa 1,9 miljoen aangiften betreft. De forfaitaire spaarvariant leidt er onder meer toe dat de forfaitaire percentages zijn gebaseerd op werkelijke rendementsontwikkelingen. Belastingplichtigen voor wie het huidige wettelijke box 3-stelsel gunstiger is omdat zij een hoger werkelijk rendement behalen dan het forfaitaire rendement, kunnen niet meer terugvallen op het huidige wettelijke box 3-stelsel aangezien dat niet meer van toepassing is als dit wetsvoorstel wordt aangenomen.

Via de reguliere kanalen zal er communicatie plaatsvinden met belastingplichtigen en fiscale dienstverleners; op www.belastingdienst.nl/box3 wordt actuele informatie geplaatst en indien relevant ook op andere kanalen zoals Rijksoverheid en sociale media. Burgers zullen tijdens de Eerste Voorlopige Aanslagcampagnes 2023 en de aangiftecampagne IH2022, 2023 en 2024 geïnformeerd worden over de manier waarop het box 3-inkomen in de overbruggingsperiode wordt berekend en wat dat voor hen betekent. In welke mate de interactie zal toenemen zal afhangen van de kwaliteit van communicatie en de mate van acceptatie door de belastingplichtigen. Een stijging van het telefoonverkeer door de overbruggingswetgeving komt bovenop het extra telefoonverkeer in verband met herstel box 3. Al het extra telefoonverkeer door box 3 naar de BelastingTelefoon zal leiden tot een toename

van wachttijden en slechtere bereikbaarheid van de telefonische dienstverlening.

Maakbaarheid systemen

De nieuwe berekeningen moeten worden gerealiseerd in de volgende IH-processen: massaal opgelegde eerste voorlopige aanslag, voorlopige aanslag en definitieve aanslag. Het aangiftebiljet moeten worden aangevuld met vragen over peildatumarbitrage. Er moet een digitaal formulier worden ontwikkeld dat geautomatiseerd de omzetting bij arbitrage gaat verzorgen of er aanleiding is voor nader onderzoek van de Belastingdienst. De verwachting is dat de noodzakelijke systeemaanpassingen tijdig kunnen worden gerealiseerd. De automatiseringswerkzaamheden kunnen in het IV-portfolio worden opgenomen. De prioritering van deze werkzaamheden gaat ten koste van Beheerst Vernieuwen werkpakketten. Dat neemt niet weg dat er een algemeen risico blijft bestaan rondom de haalbaarheid van andere systeem-aanpassingen zoals het invoeren van wetgeving voor een box 3-stelsel dat uitgaat van werkelijk rendement en de daarvoor randvoorwaardelijke technische modernisering van het aangiftebelastingensysteem (migratie Cool:Gen) die door het box 3-arrest vertraging heeft opgelopen. Het risico is – als dit programma niet tijdig wordt vervangen – dat vanaf 2026 wijzigingen in wetgeving voor de IH en jaaraanpassingen voor de aangiftecampagne niet kunnen worden doorgevoerd. Hiernaast bestaat het risico dat storingen niet goed opgelost kunnen worden, met gevolgen voor de belastingontvangstenstroom ten aanzien van de inkomensheffing en gedeeltelijk de vennootschapsbelasting.

Handhaafbaarheid

Het is nog onduidelijk in hoeverre de keuze voor de forfaitaire spaarvariant aanleiding zal geven tot inzet van rechtsmiddelen door belastingplichtigen binnen de doelgroep. Zij kunnen bij herstel terugvallen op het huidige wettelijke box 3-stelsel, maar dat kan niet meer onder de overbruggingswetgeving.

Voorzienbaar is dat om die reden een groter dan regulier gemiddeld aantal bezwaren en verzoeken om ambtshalve vermindering zal worden ontvangen. Daarnaast is sprake van een risico op toename van

bezwaren en verzoeken om ambtshalve vermindering omdat de burger het niet eens kan zijn met het rendementspercentage dat pas in februari na het belastingjaar waarover aangifte moet worden gedaan, bekend is. Daarnaast is de verwachting dat de burger en de fiscaal dienstverlener die over belastingjaren 2017-2022 niet in bezwaar zijn gekomen, rechten over de belastingjaren 2023 en 2024 niet zullen laten verlopen.

De Belastingdienst staat voor grote uitdagingen met betrekking tot werving. Het is onzeker of de opgave voor overbruggingswetgeving box 3 haalbaar is. De opschaling van het aantal medewerkers voor de afhandeling van belastingplichtigen is een risico. Er is sprake van samenloop met de hersteloperatie box 3 voor belastingjaren 2017 t/m 2022. Indien dat herstel langer duurt dan voorzien, bijvoorbeeld door een enorme hoeveelheid burgerreacties zoals bezwaar en beroep, heeft dit invloed op de capaciteit die beschikbaar kan zijn voor de aanslagregeling 2023 en 2024. De burgerreacties in verband met het herstel van de aanslagen van massaalbezwaarmakers worden gemonitord. Wanneer het aantal burgerreacties boven het verwachte lage scenario uitkomt, en er onvoldoende personeel voor de verwerking daarvan beschikbaar is, zullen mitigerende maatregelen getroffen worden zoals genoemd in de uitvoeringstoets op het beleidsbesluit rechtsherstel box 3¹. Zo bestaat de mogelijkheid om het opleggen van de circa 1,9 miljoen aanslagen 2021 met box 3-inkomen te faseren en de behandeling van verzoeken en bezwaren die het gevolg zijn van de hersteloperatie te spreiden. Het gevolg hiervan is dat de wettelijke afhandelingstermijnen van de hersteloperatie niet worden gehaald. Dit kan ook effect hebben op de afhandeling van reacties naar aanleiding van de toepassing van overbruggingswetgeving box 3.

Om te kunnen corrigeren bij het vaststellen van de aanslag, zal in het aangifteformulier worden gevraagd naar arbitrage. Het opnemen van die vragen beoogt de compliantie te vergroten. De beantwoording kan aanleiding geven tot het stellen van aanvullende vragen en het starten van nader onderzoek. Gelet op de bewijslastverdeling, de informatiepositie van de Belastingdienst en het subjectieve element in de

¹ Bijlage bij *Kamerstukken II 2021/22*, 32140, nr. 131.

arbitragebepaling (namelijk het motief van belastingplichtige) zal de Belastingdienst hierop risicogericht handhaven.

Fraudebestendigheid

De fraudegevoeligheid van het box 3-stelsel neemt toe. Belastingplichtigen kunnen er voordeel bij hebben om het vermogen op de aangifte anders te kwalificeren en zo een lager rendement te hebben om daardoor de belastingdruk te verlagen.

Complexiteitsgevolgen

Het voorstel zorgt voor een toename van de complexiteit in de uitvoering van de Belastingdienst. Zo is er een verwachte toename van het aantal interacties en een toename van het aantal regels in de processen zoals het onderscheiden van de drie vermogenscategorieën met een eigen forfait, alsmede een anti-arbitragebepaling.

Risico procesverstoringen

Het risico op procesverstoringen is groot, onder meer door een toename van reacties van belastingplichtigen via rechtsmiddelen en vragen aan de BelastingTelefoon. Tijdige en duidelijke communicatie kan reacties beperken of voorkomen. In welke mate de interactie zal toenemen zal afhangen van de kwaliteit van communicatie en de mate van acceptatie door de belastingplichtigen. De druk op de BelastingTelefoon is nu al groot. De stijging van het telefoonverkeer komt bovenop het extra telefoonverkeer in verband met de hersteloperatie box 3. Al het extra telefoonverkeer door box 3 naar de BelastingTelefoon zal leiden tot een toename van wachttijden en slechtere bereikbaarheid van de telefonische dienstverlening. Dit leidt tevens tot imagoschade voor de Belastingdienst en een vermindering van de compliantie.

Indien medewerkers voor de herstellwetgeving box 3 tijdig geworven kunnen worden¹, kunnen deze ook ingezet worden op de uitvoering van de overbruggingswetgeving. Indien deze medewerkers niet kunnen worden geworven, dan zal het werk ten koste gaan van de beschikbare capaciteit uit de heffing. De inzet van 426 fte gaat in dat geval ten koste van werkzaamheden zoals toezicht op de belastingjaren 2023 en 2024 of geen herstel van de aangiften waarin sprake is van de door de burger gemaakte overduidelijke vergissingen of fouten.

Uitvoeringskosten

De incidentele kosten voor dienstverlening bedragen € 9,14 mln., de incidentele handhavingskosten bedragen € 54,69 mln., de incidentele automatiseringskosten bedragen € 1,29 mln.

Personele gevolgen

Er zijn incidenteel 674,4 fte benodigd, verspreid over de jaren 2022 tot 2025.

Invoeringsmoment

Invoering is mogelijk per 1 januari 2023.

Eindoordeel

Geautomatiseerde toepassing van het door de overbruggingswetgeving aangepaste box 3 stelsel is uitvoerbaar. De uitvoeringslast van de afhandeling van de klantreacties is afhankelijk van de onzekere omvang hiervan. Vanwege de onzekerheid hieromtrent is er geen goede inschatting te maken en daarmee ook geen goede uitspraak over de uitvoerbaarheid mogelijk. Bij de nu gemaakte veronderstellingen rond het aantal klantreacties is het voorstel naar verwachting uitvoerbaar, mits het risico wordt aanvaard dat afhandeling van reacties van belastingplichtigen binnen wettelijke termijnen onhaalbaar zou kunnen blijken, omdat het beschikbaar kunnen stellen van voldoende personeel voor dat veronderstelde aantal reacties hoogst onzeker is. Daarnaast zal het risico op slechtere bereikbaarheid van de telefonische dienstverlening, en daarmee samenhangende klachten en imagoschade, geaccepteerd moet worden. Ook neemt de verdringing bij de klantbehandeling verder toe. Het risico op deze consequenties is nog hoger bij een groter dan verondersteld aantal klantreacties op de hersteloperatie box 3. Op basis van ervaringscijfers over klantreacties in de eerste paar maanden zal een herijking van de uitvoeringstoets op de overbruggingsmaatregel plaatsvinden. Naar aanleiding daarvan zal deze uitvoeringstoets ook worden herijkt.